

AN TÚDARÁS PÓILÍNEACHTA
POLICING AUTHORITY

Cód Eitice don Garda Síochána

Prionsabail na Póilíneachta

Arna mbunú ag an Acht um Gharda Síochána 2005

Ba cheart go soláthraítear seirbhísí póilíneachta:

- Go neamhspleách agus go neamhchlaonta
- I gcaoi a léiríonn meas do chearta an duine, agus
- I gcaoi a dtacaíonn le cur i bhfeidhm cuí agus éifeachtach an dlí

Braitheann póilíneacht éifeachtach agus éifeachtúil ar mhuinín, ar thacaíocht agus ar chomhoibriú a dheimhniú do chomhphobail agus caidreamh a bhunú leis na comhphobail sin.

AN TÚDARÁS PÓILÍNEACHTA
POLICING AUTHORITY

Cód Eitice don Garda Síochána

ISBN: 978-0-9957249-0-7

An tÚdarás Póilíneachta, Úrlár 4, 90 Sráid Rí Thuaidh, Baile Átha Cliath 7.
ríomhpoist: info@policingauthority.ie

Ullmhaíodh an doiciméad trí úsáid a bhaint as scríbhneoireacht Béarla shoiléir agus treoirínte dearaidh.

Réamhfocal ó Choimisinéir an Gharda Síochána

Cuireann an Garda Síochána fáilte roimh Chód Eitic a bhunú, rud a chuirfidh le leibhéal na gcaighdeán agus an iompair a mbítear ag súil leis ó gach duine atá ag obair san eagraíocht; inár bhfeidhmeanna go léir a n-áirítear iontu cuidiú le híospartaigh choireachta; seachaint coireachta; cúnadh ón gcomhphobail; fiosrúchán coireachta; sábháilteacht ar bhóithre; agus an seachadadh ár seirbhísí oifigiúla inmheánacha. Ba mhaith liom mo bhuíochas a ghabháil leis an Údarás Póilíneachta agus le dóibh siúd a sholáthair a gcuid ama agus a gcuid fuinnimh; dóibh siúd a chuir iarratais isteach; agus dóibh siud a chuir smaointe le formáid agus le hábhar an Chóid Eitice nua seo.

Tá tradisiún bródúil ag an nGarda Síochána chun freastal ar an gcomhphobail agus an Stát a chosaint le níos mó ná 16,000 Comhalta Garda, Ball Foirne Sibhialtach agus Cúltaca atá tiomanta don chuspóir a chinntiú gurb iad póilíní agus seirbhís slándála atá in ann feidhmiú bunchloch sochaí daonlathaí agus forásaí. Cuireann an Cód seo le luachanna lárnacha san eagraíocht lena seachadadh Seirbhís le hIonracas; Freagracht; Meas; Gairmiúlacht agus Comhbhá.

Bhí íomhá ag ár gCoimisinéir bunaidh, Michael Staines, go mbraithfidh rath an Gharda Síochána ar a údarás morálta mar sheirbhísigh mhuinir na hÉireann. Seans nach raibh an íomhá chun an doicimeád seo a ullmhú ag Michael Staines. Ach, ar ndóigh, tuigeadh dó gur tháinig údarás morálta na heagraíochta ó iompraíocht atá bunaithe ar shraith dearcthaí eitice, creideamh agus prionsabal.

Leagann an Cód amach naoi gcaighdeán

eitice agus na tiomantais eitice atá riachtanach chun na caighdeáin seo a bhaint amach.

Is léir go soláthraíonn na tiomantais eitice seo meon nua i dtraidisiún ár seirbhíse. Cuireann an meon nua, áfach, saol nua leis na luachanna lárnacha in eagraíocht bhródúil a d'fhreastail ar an gcomhphobal ó bunaíodh an Stát.

Ag lainseáil na tuarascála "On the Importance of Ethics", is é cuid amháin den tionscnamh seo ná go ndúirt an tUachtarán Michael Higgins gur sochaí eitice í an Éire, ach níl aon údarás morálta ar leith nó cnuasach luachanna ar leith a thuilleadh a nglactar leo go forleathan. Rinne sé an argóint go gciallaíonn sé seo go mba cheart go mbeadh athnuachan fócais do 'leas an phobail'. Is é an prionsabal go gcaitheann gach Comhalta Garda, Ball Foirne Sibhialtach, Comhalta Cúltaca i ngach rang agus grád le daoine eile sa chaoi chéanna ar mhaith leo go gcaithfí leo ar mhaithe 'leas an phobail' ag croí-lár na dtiomantas sa Chód seo.

Beidh an chéad chéim eile den phróiseas ná an Cód a bhunú i smaoineamh agus i ngníomhaíochtaí na heagraíochta ar bhonn laethúil. Tá sé riachtanach go nglactar leis an gCód agus go dtuigeann gach duine é sa Gharda Síochána. Ar an gcaoi seo, táim ag súil go mór leis an gcúnadh ó gach duine atá ag obair sa Gharda Síochána agus a gcomhlachtaí ionadaíochta le forbairt an phlean a oiliúint agus a chur i bhfeidhm le go bhféadfaí an Cód seo a sheoladh.

Nóirín O'Sullivan
Coimisinéir an Gharda Síochána

Réamhfocal ó Chathaoirleach an Údaráis

Bronntar cumhachtaí ollmhóra ar sheirbhísí póilíní ar fud an domhain. Glacann an t-sochaí leis na cumhachtaí seo a úsáid agus tá súil acu go n-úsáidfí iad ar mhaithe le leas an phobail. Sa chothromóid shimplí seo, bítear ag súil le han-chuid ó sheirbhísí póilíní.

In Éirinn, bítear go leor ag súil leis ón nGarda Síochána. Iarraimid orthu muid, ár dteaghlach agus ár gcomhphobail a choinneáil sábháilte - sa bhaile, inár ngluaisteáin, in áiteanna poiblí. Iarraimid orthu oibriú le comhphobail chun riachtanais agus a bhfuiltear ag súil leo a bhaint amach. Bímid ag súil go dtagann siad agus muid inár n-íospartaigh choireachta. Bímid ag súil go ngníomhaíonn siad mar an cúlstop do réimse mór fhabhanna na sochaí.

Le linn dóibh a gcuid oibre a dhéanamh, bímid ag súil go n-úsáideann na Gardaí a gcuid cumhachtaí a thugtar dóibh de réir dlí chun muid a chosaint, agus bímid ag súil go n-úsáideann siad iad de réir a chéile agus go cuí. Is coincheap leathan é 'go cuí', coincheap a théann níos faide ná a bhfuil leagtha amach sa dlí ó am go chéile. Iarrtar ag an tsochaí go léiríonn dóibh siúd a oibríonn sa Gharda Síochána caighdeán arda an iompair ina saolta gairmiúla agus pearsanta agus léiríonn an Cód Eitice seo an méid seo.

Tá éacht na gcaighdeán ard a bhaint amach ag croí-lár mhuinín an phobail agus tacaíocht do Gharda Síochána. Tá tacaíocht do na Gardaí sa phobal láidir cheana ach ní féidir linn dul chun cinn ach amháin nuair is féidir leis an bpobal na fir agus na mná a oibríonn ina seirbhísí póilíní a fheiceáil ag obair de réir na rialacha céanna arb iad na rialacha céanna iad a nglacann siad féin leo, agus bítear ag

súil go gclóíonn siad le caighdeáin atá de réir ní hamháin an dlí agus cúrsaí eitice.

Cuireadh an Cód Eitice le chéile ag an Údarás Póilíneachta de réir an Achta um Gharda Síochána 2005. Le linn an cód seo a ullmhú, chuaigh an tÚdarás i dteagmháil le han-chuid páirtithe leasmhara i bpóilíneacht in Éirinn. Chuir sé go leor eachtaí do pháirtithe leasmhara ar siúl agus chuir sé glaochanna amach le haghaidh iarratais scríofa.

Tá an tÚdarás buíoch de na smaointe agus na nótaí tráchta a fuarthas ó réimse mór daoine, a n-áirítear iontu dóibh siúd a oibríonn sa Gharda Síochána, comhaltaí ón bpobal, agus eagraíochtaí reachtúla agus sochaí cathartha. Cé nach rabhamar in ann glacadh leis na tuairimí go léir ó gach duine, rinneadh mion-mhachnamh ar an gcúnadh go léir agus chuir siad le forbairt an Chóid seo.

Anois, ós rud é go bhfuil an Cód bunaithe, tá sé rí-thábhachtach go dtógtar céimeanna gníomhacha lena chinntiú go ngeantar é seo in obair an Gharda Síochána ar bhonn laethúil. Cuirim fáilte roimh an tiomantas ó Choimisinéir an Gharda Síochána lena chinntiú go seasfaidh sé mar dhoiciméid beo.

Tá an tÚdarás cinnte gur féidir leis an gCód cur le hathnuachan an chultúir sa Gharda Síochána, an caidreamh dearfach idir an Garda Síochána agus sochaí na hÉireann a fhorbairt agus leanúint ar aghaidh le hiontaoibh a chur chun cinn i ngach duine a oibríonn sa Gharda Síochána, rud a chuirfidh le seirbhísí póilíneachta a fheabhsú in Éirinn do chách.

Josephine Feehily
Chairperson, Policing Authority

Réamhrá

Leagtar amach sa Chód Eitice don Gharda Síochána na treoirphrionsabail lena dtabharfar eolas agus treoir do ghníomhartha gach baill foirne den Gharda Síochána ag gach

Leagtar amach sa Chód Eitice don Gharda Síochána na treoirphrionsabail lena dtabharfar eolas agus treoir do ghníomhartha gach baill foirne den Gharda Síochána ag gach leibhéal den eagraíocht.

Is é aidhm an Chóid gach duine atá ag obair sa Gharda Síochána a spreagadh spriocanna uailmhianacha a bhaint amach ina n-obair laethúil agus ina saol laethúil. Tá ról bunriachtanach tábhachtach ag an bpóilíneacht i saol daonlathach an stáit agus i saol laethúil mhuintir an stáit. Is gairm rithábhachtach í ar gá caighdeáin eiticíúla atá leagtha amach go soiléir agus atá tuigte go forleathan a chur i bhfeidhm ina leith. Trí na caighdeáin sin a chur chun cinn, déanfaidh an Garda Síochána muinín an phobail a fhorbairt agus a chothabháil. Ina theannta sin, cuirfidh sé le sochaí shábháilte shíochánta a chothú.

Ní chuirfeadh na caighdeáin atá sa Chód iontas ar bith ar dhuine ar bith a oibríonn sa Gharda Síochána. An traidisiún seirbhíse atá ar bun le beagnach céad bliain anuas, an dearbhú sollúnta a dhéantar ar fhianú, cóid inmheánacha na heagraíochta – leagtar luachanna

amach agus leagtar caighdeáin síos le gach ceann acu. Ina theannta sin, tá raon leathan beartas agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an Státseirbhís agus ag an nGarda Síochána lena léirítear forálacha reachtúla nó lena dtreoraítear iompraíocht. Is éard atá tábhachtach faoin gCód seo ná an ráiteas soiléir a thugtar don phobal ann, an fhíríc go bhfuil bonn reachtúil leis agus an fhíríc gurb é an tÚdarás a dhéanfaidh maoirseacht ar a chur chun feidhme.

Tá naoi gcaighdeán iompair agus cleachtais do gach duine sa Gharda Síochána leagtha amach sa Chód. Tá roinnt gealltanais ag baint le gach ceann de na caighdeáin sin. D'fhorbair an tÚdarás Póilíneachta an Cód de réir Acht an Gharda Síochána 2005, arna leasú sa bhliain 2015. Tugtar aird sa Chód ar Phrionsabail na Póilíneachta atá leagtha amach san Acht sin. Foráiltear leis na prionsabail sin nach mór an phóilíneacht a dhéanamh ar bhealach atá neamhspleách agus neamhchlaon, a urramaíonn cearta an duine agus a thacaíonn le riar ceart éifeachtach an cheartais. Níl feidhm ag an gCód seo ina aonar. Ba cheart é a léamh i bhfianaise an dlí náisiúnta agus an dlí idirnáisiúnta lena mbaineann agus i

bhfianaise na mbeartas is infheidhme de chuid na Státseirbhíse agus an Gharda Síochána.

Tá neamhspleáchas suntasach ag a lán daoine a oibríonn sa Gharda Síochána le linn dóibh a ndualgais laethúla a chomhlíonadh. Éilítear orthu lánrogha shuntasach a fheidhmiú le linn dóibh a bhfreagrachtaí a chomhlíonadh. Bíonn siad ar an láthair; freagraíonn siad do chora ar leith; déanann siad cinntí ar an toirt. Ní athraítear an scéal sin leis an gCód seo. Fágann an neamhspleáchas sin agus an gá le lánrogha gur cuid bhunriachtanach d'obair gach duine sa Gharda Síochána í iompraíocht eiticíúil, áfach.

Is ionann an Cód seo agus ráiteas ar na ceanglais eiticíúla ar gach duine atá ag obair sa Gharda Síochána. Is ionann é freisin agus léiriú soiléir don phobal ar na gnásanna iompraíochta a bhfuil sé i dteideal a bheith ag súil leo. Gairm onórach is ea an phóilíneacht agus bíonn an pobal ag súil leis na caighdeáin is airde iompair agus cleachtais uaithe. Fad a chloíonn siad leis na caighdeáin atá leagtha amach sa Chód seo, tuilleann daoine a oibríonn sa Gharda Síochána iontaoibh an phobail agus tacaíocht uaidh.

Is bunriachtanais do gach duine a oibríonn don Gharda Síochána iad dlúthchomhar agus spiorad foirne. Mar sin féin, ní mór an díriú príomha a bheith ar leas an phobail a bhfuil an Garda Síochána anseo le freastal air. Dá bharr sin, tá dualgas ar an bpobal agus ar an eagraíocht labhairt go

hoscailte laistigh den eagraíocht faoi nithe a d'fhéadfaí a dhéanamh ar bhealach ní b'fhearr nó faoi nithe nár cheart a dhéanamh ar chor ar bith. Chomh maith leis sin, tá dualgas comhfheagrach ann freagairt le hoscailteacht agus le misniú do dhaoine a labhraíonn amach, agus toilteanas le hearráidí a admháil, le foghlaim agus le hathrú á léiriú. Cuirfidh sé sin feabhas ar obair an Gharda Síochána agus an clú atá air.

Gairm onórach is ea an phóilíneacht agus bíonn an pobal ag súil leis na caighdeáin is airde iompair agus cleachtais uaithe.

Raon Feidhme an Chóid

Tá feidhm ag an gCód seo maidir le daoine ag gach céim agus ag gach grád den Gharda Síochána, lena n-áirítear sibhialtaigh, Gardaí cúlta agus baill faoi mhionn. Tá feidhm aige maidir le hidirghníomhaíocht idir daoine a oibríonn don Gharda Síochána agus an pobal agus maidir le hidirghníomhaíocht idir comhghleacaithe laistigh den Gharda Síochána. Ní mór a chuimhneamh go bhfuil daoine laistigh den Gharda Síochána i dteideal na gcearta céanna agus na gcosaintí céanna leo sin atá ag na daoine a bhfreastalaíonn siad orthu.

An Cód Eitice a Leabú

Meastar gur cheart an Cód a leabú i ngach réimse d'obair an Gharda Síochána. Beidh sé tábhachtach an Cód Eitice a chur ar áireamh i gclár oiliúna, lena n-áirítear sainoiliúint, chun a chinntiú go mbeidh an Cód seo ina dhoiciméad beo lena dtreorófar iompraíocht agus cinnteoireacht. Measann an tÚdarás gur cheart go mbeadh an Cód mar bhonn agus thaca ag próisis amhail earcaíocht, measúnú feidhmíochta agus measúnú ar oiriúnacht d'ardú céime agus do cheapadh chuig sainaonaid. Chomh maith leis sin, ba cheart go ndéanfaí eolas leis an gCód do phleanáil oibriúcháin, d'fhorbairt beartais agus do dhéanamh

agus athbhreithniú imscrúduithe. Níor cheart aon réimse a bheith lasmuigh de raon an Chóid, áfach, beag beann ar a iogaire atá sé.

Beidh an Cód i bhfeidhm ar aon dul le Rialacháin Araíonachta an Gharda Síochána agus le Cód Caighdeán agus Iompraíochta na Státseirbhíse agus tabharfar tacaíocht leis an gCód dóibh sin. Ní thagann sé ina n-áit. Ní fhoráiltear a thuilleadh le hAcht an Gharda Síochána 2005, arna leasú, go bhféadfadh gurbh ionann sárú ar an gCód agus sárú ar Rialacháin Araíonachta an Gharda Síochána. Mar gheall ar chineál na ngealltanas atá leagtha amach sa Chód seo, áfach, tarlóidh sé go minic gurbh ionann iompraíocht atá ina sárú ar an gCód agus sárú araíonachta. Faoi Rialacháin Araíonachta an Gharda Síochána nó faoi Chód Caighdeán agus Iompraíochta na Státseirbhíse, d'fhéadfadh go mbeadh iarmhairtí ann má dhéantar an iompraíocht sin nó, go háirithe, más ann do chliseadh tromchúiseach nó dianseasmhach cloí le ceanglais an Chóid. Sa chás gur mionchliseadh é an cliseadh cloí leis an gCód, is féidir go mbeidh sé ina ghníomh cuí má labhraíonn bainisteoir nó comhghleacaí leis an duine aonair faoin ábhar agus má thairgeann sé treoir agus tacaíocht dó nuair is gá.

Ós rud é go mbunaítear sa Chód seo caighdeáin iompair agus cleachtais do gach duine atá ag obair sa Gharda

Síochána, féadfar tagairt a dhéanamh dó le linn imeachtaí cúirte agus araíonachta.

Is ar gach duine a oibríonn sa Gharda Síochána atá an fhreagracht deiridh as a n-iompraíocht féin agus, dá bhrí sin, is gá dóibh ábhar an Chóid seo a thuiscint agus cloí leis. Tá an tÚdarás ag súil leis go ndéanfar socruithe do gach duine a bhfuil feidhm ag an gCód maidir leo gealltanas foirmiúil a thabhairt go gcloífidh siad leis.

Is doiciméad beo a bheidh sa Chód. Leanfaidh an tÚdarás le hathbhreithniú a dhéanamh air gach trí bliana ar a laghad agus féadfaidh sé é a leasú de réir mar is cuí. Déanfaidh an tÚdarás Póilíneachta maoirseacht ar chur chun feidhme an Chóid seo freisin.

Ba cheart comhlíonadh an Chóid a bheith ina shaintréith de gach duine sa Gharda Síochána agus ina fhianaise ar an tiomantas atá ag gach duine aonair do sheirbhís a chur ar fáil sa phobal agus do chuspóirí na heagraíochta a bhaint amach.

Ní mór a
chuimhneamh go
bhfuil daoine
laistigh den Gharda
Síochána i dteideal
na gcearta céanna
agus na gcosaintí
céanna leo sin atá
ag na daoine a
bhfreastalaíonn
siad orthu.

Caighdeán agus Gealltanais Eiticiúla

Cuimsíonn an Cód seo gealltanais eiticiúla a bhaineann leis na caighdeán seo a leanas:

1. **Dualgas chun an Dlí a Chumhdach**
2. **Macántacht agus Ionracas**
3. **Meas agus Comhionannas**
4. **Údarás agus Freagracht**
5. **Cumhachtaí Póilíní**
6. **Faisnéis agus Príobháideacht**
7. **Trédhearcacht agus Cumarsáid**
8. **Labhairt Amach agus Éagóir a Thuairisciú**
9. **Ceannaireacht**

Dualgas chun an Dlí a Chumhdach

Is é ról na bpóilíní i sochaí dhaonlathach ná an tsochaí a chosaint agus freastal uirthi, an tsíocháin a choinneáil, an dlí a fhorfheidhmiú agus sábháilteacht an phobail a chinntiú.

Chun é sin a bhaint amach, ní mór don Gharda Síochána muinín agus iontaoibh na sochaí a bhfreastalaíonn sé uirthi a bheith aige.

Déanfaidh sé an mhuinín sin a ghnóthú agus a choinneáil trí ghníomhú, agus trína thaispeáint go bhfuil sé ag gníomhú, de réir an dlí agus tríd an dlí a chur i bhfeidhm go cothrom maidir le daoine eile. I gcás duine ar bith atá ag obair sa Gharda Síochána, is é sin an pointe tosaigh le haghaidh na ngealltanais ar fad eile.

Gealltanais

- Cumhdóidh mé an dlí, cloifidh mé leis agus comhlíonfaidh mé mo fhreagrachtaí ar bhealach cothrom neamhchlaon.

Ní mór don Gharda Síochána muinín agus iontaoibh na sochaí a bhfreastalaíonn sé uirthi a bheith aige.

Bíonn an pobal, do chomhghleacaithe, na cúirteanna agus eagraíochtaí eile ag súil leis go n-inseoidh tú an fhírinne agus bíonn siad ag brath ort déanamh amhlaidh.

Macántacht agus Ionracas

Tá macántacht agus ionracas an Gharda Síochána ríthábhachtach maidir le feidhmiú an chórais cheartais choiriúil agus maidir lenár ndaonlathas. Bíonn an pobal, do chomhghleacaithe, na cúirteanna agus eagraíochtaí eile ag súil leis go n-inseoidh tú an fhírinne agus bíonn siad ag brath ort déanamh amhlaidh. Má ghníomhaíonn tú le macántacht agus le hionracas, gnóthóidh tú a muinín agus coinneoidh tú í.

Chun an caighdeán sin a chomhlíonadh agus chun a chinntiú go bhfuil an pobal muiníneach gur ag gníomhú go neamhchlaon agus go cothrom atá tú, ní ceadmhach duit do phost a úsáid chun buntáiste pearsanta a ghnóthú ná tú féin a chur faoi oibleagáid a d'fhéadfadh dul i bhfeidhm ort agus do chuid dualgas á gcomhlíonadh agat.

Gealltanais

- Beidh mé macánta agus gníomhóidh mé le hionracas.
- Saothróidh mé an fhírinne i gcónaí trí fhíricí a bhunú agus a thuairisciú ar bhealach macánta oibiachtúil.

- Ní bhainfidh mé mí-úsáid as mo chumhacht ná mo phost agus beidh sé de mhisneach agam cur i gcoinne gach mí-úsáide den sórt sin ag comhghleacaithe agus iad a thuairisciú.
- Gníomhóidh mé le leas an phobail agus ní ligfidh mé d'aon chúinsí teacht chun cinn a d'fhéadfadh an bonn a bhaint díom féin nó den Gharda Síochána nó a bhfuil an chosúlacht sin orthu.
- Déanfaidh mé dearbhú agus bainistiú cuí ar aon choinbhleacht leasa iarbhír nó f héideartha a d'fhéadfadh cur as do mo chumas an dualgas atá orm a chomhlíonadh nó muinín an phobail as an nGarda Síochána a lagú. Áirítear leis sin aon choinbhleacht a d'fhéadfadh teacht as caidreamh pearsanta nó gnó lasmuigh de mo chuid oibre sa Gharda Síochána.

Meas agus Comhionannas

Ós rud é go n-oibríonn tú sa Gharda Síochána, tá deis agat ról tábhachtach a imirt i ndánit agus cearta daonna gach duine a chosaint. Áirítear leis sin caitheamh le gach duine go measúil agus go cothrom agus cur in aghaidh an idirdhealaithe agus cóir éagórach. Teastaíonn breithniú speisialta ó chatagóirí áirithe daoine, leanaí go háirithe, mar gheall ar a leochailí atá siad. De bhreis air sin, éilítear cur chuige gníomhach chun cultúr muiníne agus comhair a fhorbairt le pobail nach raibh ach beagán caidrimh nó caidreamh doiligh acu roimhe sin leis an nGarda Síochána.

Is leis an mBunreacht agus leis an dlí um chearta an duine, lena n-áirítear an Coinbhinsiún Eorpach um Chearta an Duine, a bhuntacaítear leis na freagrachtaí sin a bhaineann le cearta an duine agus le comhionannas. Leagtar forais áirithe idirdhealaithe amach i reachtaíocht na hÉireann um chomhionannas. Chun dínit agus cearta comhionanna na ndaoine a dtagann tú i dteagmháil leo a chosaint, ba cheart duit aird a thabhairt ar an bhfíric go bhféadfadh go mbeadh samplaí eile d'fhorais éagóracha idirdhealaithe ann. Léirítear an méid sin sa chaighdeán seo.

Gealltanais

- Tabharfaidh mé aitheantas agus meas do dhínit agus cearta daonna cothroma gach duine.
 - Caithfidh mé le daoine go cúirteiseach agus go measúil.
 - Caithfidh mé go cothrom le gach duine i gcónaí agus ní dhéanfaidh mé idirdhealú go héagórach.
 - Cuirfidh mé i gcoinne aon iompraíochta nó teanga a thaispeánann idirdhealú nó dímhéas, go háirithe maidir le daoine leochaileacha nó grúpaí mionlaigh, agus ceisteoidh mé an iompraíocht agus an teanga sin.
 - Beidh mé tuisceanach ar na híogaireachtaí atá ag daoine eile, mar shampla de bharr aoise nó míchumais. Beidh mé tuisceanach ar na cúinsí deacra a bhféadfadh daoine aonair a bheith iontu agus iad i dteagmháil leis an nGarda Síochána.
- Beidh tuiscint agus comhbhá chúí agam leis na daoine a dtagaim i dteagmháil leo.
 - Freastalóidh mé ar na riachtanais ar leith atá ag duine aonair nuair is féidir.
 - Nuair is féidir déanamh amhlaidh, déanfaidh mé bearta chun an caidreamh leis an bpobal a fheabhsú, go háirithe an caidreamh le daoine aonair nó le grúpaí a bhféadfadh nach raibh ach beagán caidrimh nó caidreamh doiligh acu roimhe sin le seirbhísí póilíneachta.

Samplaí de chúiseanna éagóracha leis an idirdhealú

Aois,
Míchumas,
Stádas teaghlach,
Inscne,
Stádas pósta,
Ballraíocht den Lucht Taistil,
Reiligiún,
Cine,
Dath,
Náisiúntacht,
Bunús eitneach nó náisiúnta,
Claonadh gnéasach,
Éagsúlacht inscne,
Tuairimí polaitiúla,
Stádas cónaithe,
Bunús sóisialta.

Údarás agus Freagracht

Leis an údarás a thugtar duit le do phost, cuirtear freagracht ort as an údarás sin a fheidhmiú agus tionchar a imirt ar bhealach atá dleathach, comhréireach agus eiticiúil. Ina theannta sin, cuirtear freagracht ort as a chinntiú gur féidir leat do chuid dualgas a chomhlíonadh de réir do lánchumais, mar shampla trí bheith ullamh le haghaidh na hoibre ar gach bealach.

I gcásanna ina bhfuil éagothroime cumhachta ann idir tú féin agus duine eile, bíodh an duine sin ina bhall den phobal nó ina chomhghleacaí, ní mór duit bheith eolach air sin agus iompar ar bhealach freagrach meáite i gcónaí.

Gealltanais

- Gníomhóidh mé le féinsmacht, fiú i gcásanna ina gcuirtear fearg orm agus i gcúinsí míshocra.
- Glacfaidh mé freagracht as mo ghníomhartha agus mo neamhghníomhartha agus beidh mé cuntasach astu.
- Tacóidh mé le mo chuid comhghleacaithe de réir mo lánchumais agus a gcuid dualgas agus freagrachtaí á gcomhlíonadh acu.
- Ní thabharfaidh mé ach treoracha a mheasaim a bheith dleathach le réasún agus comhlíonfaidh mé orduithe dleathacha nó treoracha dleathacha de réir mo lánchumais.
- Ceisteoidh mé treoracha a mheasaim a bheith neamhdhleathach nó contrártha do na prionsabail atá leagtha amach sa Chód seo. Tuigim nach mór dom údar iomlán a thabhairt le cinneadh ar bith a dhéanaim gan treoir a leanúint.

- Cinnteoidh mé nach dtógfaidh mé substaint ar bith, amhail alcól nó drugaí, a fhágfaidh nach mbeidh mé oiriúnach don obair.
- Tabharfaidh mé tuairisc do mhaoirseoir más amhlaidh nach bhfuilim oiriúnach don obair ar chúis ar bith.
- Bainfidh mé úsáid as an bhfaisnéis, an oiliúint, an trealamh agus an tacaíocht bainistíochta ar fad a thugtar dom chun mé féin a choinneáil sábháilte agus cothrom le dáta faoi mo ról agus na freagrachtaí atá orm.
- Déanfaidh mé dianiarracht a chinntiú go n-úsáidtear airgead poiblí agus acmhainní poiblí ar bhealach cuí, éifeachtach agus éifeachtúil.
- Ní bhainfidh mé úsáid as na meáin shóisialta ná cumarsáidí móibíleacha ar bhealach a d'fhéadfaí a mheas a bheith idirdhealaitheach nó neamhghairmiúil nó a bheith ina chúis le bulaíocht nó le híospairt.

Tacóidh
mé le mo chuid
comhghleacaithe de
réir mo lánchumais
agus a gcuid dualgas
agus freagrachtaí á
gcomhlíonadh acu.

Cumhachtaí Póilíní

Tá cumhachtaí fadréimseacha ionsáiteacha ag an nGarda Síochána le go bhfuil sé in ann a chuid feidhmeanna a chomhlíonadh. Tá an rogha agus an t-údarás ag baill den Gharda Síochána cumhachtaí suntasacha póilíní a úsáid, lena n-áirítear cumhachtaí chun stopadh agus cuardach, daoine a choinneáil agus a ghabháil, fórsa a úsáid, samplaí a thógáil agus faireachas a dhéanamh. Beidh ócáidí ann ina mbeidh dualgas ar Ghardaí na cumhachtaí sin a úsáid ar mhaithe leis an dlí agus le sábháilteacht an phobail.

Is minic a tharlóidh sé gur ar an láthair, agus i gcúinsí teannasacha in amanna, a bheidh ar bhaill aonair den Gharda Síochána cinntí a dhéanamh ar cé acu ba cheart na cumhachtaí sin a úsáid nó nár cheart. Ba cheart go dtabharfadh na caighdeáin eiticíúla atá leagtha amach sa Chód seo eolas do na cinntí sin.

I gcás na ndaoine lena mbaineann, is féidir le feidhmiú na gcumhachtaí sin bheith ionsáiteach agus cur isteach ar a gcearta daonna. Le haghaidh na sochaí ar fad, is féidir le húsáid mhíchúí na gcumhachtaí sin drochthionchar a imirt ar an gcaidreamh idir an Garda Síochána agus an pobal. Níor cheart, ar na cúiseanna sin, cumhachtaí póilíní a úsáid gan ghá gan réasún.

Beidh feidhm ag an gcaighdeán seo freisin maidir le saoránaigh agus le baill chúltaca i gcásanna ina gcomhlíonann siad feidhmeanna ábhartha.

Gealltanais

- Beidh meas agam ar chearta daonna gach duine, lena n-áirítear an ceart chun na beatha, slándáil an duine agus iomláine coirp; chun saoirse tuairimíochta; chun saoirse tionóil agus comhlachais; chun príobháideachais; agus chun bheith saor ó ghabháil threallach agus ó choinneáil threallach.
- I gcásanna ina bhfuil sé riachtanach cumhachtaí póilíní a úsáid chun cuspóir a bhaint amach, cinnteoidh mé gur de réir an dlí agus comhréireach atá mo ghníomhartha.
- Beidh mé réidh le fáthanna a thabhairt le mo ghníomhartha gach uair a dhéanaim cinneadh ar cé acu a úsáidfidh mé cumhachtaí póilíní nó nach n-úsáidfidh. Nuair is féidir, míneoidh mé mo chinntí do na daoine lena mbaineann.

I gcásanna inar gá dom fórsa a úsáid, cinnteoidh mé, a luaithe is féidir, gur sábháilte atá an duine ar úsáid mé an fórsa sin ina aghaidh agus go bhfaigheann sé aon chúnamh riachtanach.

I gcásanna ina bhfuil sé riachtanach cumhachtaí póilíní a úsáid chun cuspóir a bhaint amach, cinnteoidh mé gur de réir an dlí agus comhréireach atá mo ghníomhartha.

Faisnéis agus Príobháideachtas

Chun go mbeidh sé in ann a chuid oibre a dhéanamh, ní mór don Gharda Síochána faisnéis phearsanta agus faisnéis eile, lena n-áirítear faisnéis íogair, a bhailiú, a rochtain agus a bhainistiú. Chun faisnéis a fháil, braitheann an Garda Síochána ar raon daoine, lena n-áirítear íospartaigh agus finnéithe na coireachta, daoine atá cúisithe, sceithirí agus gníomhaireachtaí stáit.

Ní mór duit caitheamh go measúil agus de réir an dlí leis an bhfaisnéis a chuirtear ar fáil don Gharda Síochána. Cosnaíonn sé sin cearta na ndaoine a chuireann faisnéis ar fáil agus cearta na ndaoine a dtagraítear dóibh san fhaisnéis. Cinntíonn sé freisin nach bhfuil imní ar an bpobal agus iad ag tabhairt faisnéis don Gharda Síochána.

Gealltanais

- Tabharfaidh mé aitheantas agus meas don cheart atá ag gach duine chun príobháideachais. Ní chuirfidh mé isteach ar an gceart sin ach nuair atá sé dleathach agus riachtanach chun cuspóir dlisteanach a bhaint amach.
- Ní dhéanfaidh mé folú, áibhéil, cumadh, cur isteach ná scriosadh míchuí ar fhaisnéis nó ar fhianaise.
- Is de réir an dlí agus de réir phrionsabail na cosanta sonraí amháin a dhéanfaidh mé faisnéis a bhailiú, a choinneáil, a rochtain, a nochtadh nó a phróiseáil.
- Ní dhéanfaidh mé faisnéis de chuid an Gharda Síochána a chur in iúl go míchuí do na meáin nó d'aon tríú páirtí

Tabharfaidh mé aitheantas agus meas don cheart atá ag gach duine chun príobháideachais.

Ní chuirfidh mé isteach ar an gceart sin ach nuair atá sé dleathach agus riachtanach chun cuspóir dlisteanach a bhaint amach.

Trédhearcacht agus Cumarsáid

Trí oscailteacht agus trédhearcacht a choinneáil, feabhsaíonn tú an mhuinín agus an iontaoibh atá ag an bpobal as seirbhísí an Gharda Síochána agus gnóthaíonn tú muinín do chomhghleacaithe. Cabhraíonn an mhaoirseacht agus an t-iniúchadh a dhéanann an pobal ar an nGarda Síochána leis an eagraíocht foghlaim agus feabhsú mar sheirbhís póilíneachta.

Trí do chuid oibre sa Gharda Síochána, cuireann tú seirbhís ar fáil don phobal agus tá tú cuntasach don phobal as do ghníomhartha. Is féidir nach dtuigfidh daoine eile, an pobal ar áireamh, na húdair le do ghníomhartha i gcónaí. Ní mór duit bheith réidh leis na húdair sin a mhíniú chomh soiléir agus is féidir. Cabhróidh sé sin leis na daoine a dtéann do ghníomhartha i bhfeidhm orthu a thuiscint go bhfuiltear ag caitheamh go cothrom leo.

Gealltanais

- Déanfaidh mé cumarsáid agus comhar oscailte éifeachtach le comhghleacaithe, leis an bpobal agus le heagraíochtaí eile a mhéid is féidir.
- Tabharfaidh mé faisnéis thráthúil fhírinneach a fhad atá sé sin ag teacht leis an dlí agus nach gcuireann sé imscrúdú atá ar siúl i mbaol. Áirítear le samplaí den fhaisnéis sin an t-eolas is déanaí a thabhairt d'íospartaigh agus d'fhinnéithe faoi imscrúduithe.
- Comhlíonfaidh mé aon dualgas faisnéis agus taifid a nochtadh de réir an dlí agus ar bhealach tráthúil, fírinneach agus trédhearcach, lena n-áirítear faisnéis do dhaoine atá cúisithe nó d'Om-budsman an Gharda Síochána.
- Cinnteoidh mé go gcuirtear íospartaigh na coireachta ar an eolas faoina gcearta a luaithe is féidir.
- Cinnteoidh mé go gcuirim faisnéis in iúl ar bhealach atá measúil, sothuigthe agus tuisceanach ar na cúinsí.

- Coimeádfaidh mé taifid iomlána chruinne, go háirithe taifid a bhaineann le gach agallamh agus gearán a dhéantar.
- Cinnteoidh mé go dtaispeánaim mo shuaitheantas aitheantais mar bhall den Gharda Síochána go hoscailte agus mé ar obair, mura gcuirtear cineál an chúraim cosc orm déanamh amhlaidh.

Cinnteoidh mé go gcuirim faisnéis in iúl ar bhealach atá measúil, sothuigthe agus tuisceanach ar na cúinsí.

Labhairt Amach agus Éagóir a Thuairisciú

Baineann gach eagraíocht leas as saoirse tuairimíochta agus as timpeallacht oscailte ina bhfáiltítear roimh thuairimí, ina bhfuil meas orthu agus ina gcuirtear san áireamh iad. Baineann sé sin le hábhar go háirithe i dtaca le seirbhísí póilíneachta amhail an Garda Síochána mar go gcomhlíonann siad ról chomh tábhachtach sin sa tsochaí.

Is féidir dochar, calaois, éilliú agus éigeartas a aithint nó a chosc trí labhairt amach faoi éagóir nó faoi dhroch-chleachtas. Tugann sé muinín don phobal go mbíonn an Garda Síochána ag súil leis na caighdeáin is airde i ngach gné dá chuid oibre. Tugann cultúr ina gcuirtear labhairt amach chun cinn cosaint agus muinín do na daoine a oibríonn sa Gharda Síochána freisin.

Tá gach duine a oibríonn don Gharda Síochána freagrach as éagóir a cheistiú agus a thuairisciú. Tá sé mar fhreagracht ar leith ar bhainisteoirí sinsearacha as a bheith ina n-eiseamláir ar an dóigh a ndéileálann an Garda Síochána le héagóir ag gach leibhéal agus freagairt d'ábhair a chuireann baill foirne in iúl. Ní mór do gach bainisteoir tacaíocht, spreagadh agus cabhair a thabhairt ag gach leibhéal den eagraíocht do labhairt amach agus a chinntiú go gcaitear go cothrom le gach duine lena mbaineann.

Gealltanais

- Ní dhéanfaidh mé neamhaird choíche d'iompraíocht neamhghairmiúil, mhí-eiticiúil, neamhdhleathach nó éillitheach ag comhghleacaí, beag beann ar aitheantas, ról, céim agus grád an duine.
- Cosnóidh mé ionracas an Gharda Síochána trí chur go dian in aghaidh iompraíocht neamhghairmiúil, mhí-eiticiúil, neamhdhleathach nó éillitheach. I gcás ina n-éillíonn tromchúis an ábhair é, tuairisceoidh aon iompraíocht den sórt sin, cuirfidh mé ina coinne nó rachaidh mé i mbun birt ina haghaidh.
- Tabharfaidh mé tacaíocht d'aon chomhghleacaí a labhraíonn amach de réir an dlí agus de réir an Chóid seo agus cuirfidh mé i gcoinne duine ar bith a dhéanann íospairt ar dhuine as labhairt amach

Gealltanais bhreise ó bhainisteoirí

- Tabharfaidh mé spreagadh agus cabhair do labhairt amach agus d'éagóir a thuairisciú ag gach leibhéal den eagraíocht.
- Cinnteoidh mé go mbreithneofar ábhair a dtarraingítear m'aird orthu, go n-imscrúdófar iad nuair is gá agus go ndéanfar an beart cuí.
- Éistfidh mé le hábhair a chuireann comhghleacaithe in iúl agus foghlaimeoidh mé ó aiseolas agus ó thuairiscí go ndearnadh éagóir.

Tá gach duine a oibríonn don Gharda Síochána freagrach as éagóir a cheistiú agus a thuairisciú.

Ceannaireacht

Ní bhaineann ceannaireacht le céim ná le grád. Tá freagracht ar gach duine a oibríonn sa Gharda Síochána as ceannaireacht a thaispeáint agus a bheith ina n-eiseamláir trína chinntiú go gcloíonn gach duine le caighdeáin an Chóid seo.

Má tá ról níos sinsearaí agat, is amhlaidh is mó an deis a bheidh agat a bheith i d'eiseamláir. Chomh maith leis sin, is mó an dochar a dhéanfaidh tú má theipeann ort caighdeáin an Chóid seo a chomhlíonadh.

Tá bainisteoirí sinsearacha sa Gharda Síochána ar an léiriú is infheicthe ar luachanna agus ar chultúr an Gharda Síochána laistigh den eagraíocht agus lasmuigh di. Éilítear ar gach bainisteoir an Cód seo a chomhlíonadh ina saol féin agus an Cód seo a chumhdach agus a chur chun cinn ag gach leibhéal den Gharda Síochána.

Gealltanais

- Cuirfidh mé le timpeallacht oibre atá dearfach agus folláin a chothú.
- Déanfaidh mé caighdeáin ghairmiúla agus caighdeáin an Chóid seo a chomhlíonadh agus a chur chun cinn.
- Féachfaidh mé le hiompar ar bhealach a thugann creidiúint domsa agus don Gharda Síochána, rud a mhéadaíonn muinín an phobail as an bpóilíneacht.
- Beidh mé cuntasach as orduithe nó treoracha a thugaim do dhaoine eile, as comhlíonadh na n-orduithe sin agus as na hiarmhairtí atá ag baint leo.

Gealltanais bhreise ó bhainisteoirí

- Déanfaidh mé dianiarracht a chinntiú go gcomhlíonann na daoine a n-oibrím leo a gcuid dualgas i gcomhréir leis an gCód seo.
- Cinnteoidh mé go dtabharfar tacaíocht agus treoir éifeachtach do na daoine a n-oibrím leo agus iad ag comhlíonadh a gcuid dualgas agus ag cloí leis an gCód seo.
- Déanfaidh mé cibé rud is féidir liom a dhéanamh i mo ról chun cosaint agus tacaíocht a thabhairt d'fholláine fhisiciúil agus mheabhrach na ndaoine a n-oibrím leo.

Féachfaidh mé le hiompar ar bhealach a thugann creidiúint domsa agus don Gharda Síochána, rud a mhéadaíonn muinín an phobail as an bpóilíneacht.